

Zarządzenie Nr 1454(25)22

Prezydenta Miasta Piły

z dnia 5 stycznia 2022 r.

**w sprawie przeprowadzenia konsultacji i wyrażenia opinii przez Gminną Radę
Działalności Pożytku Publicznego Miasta Piły w przedmiocie projektu Uchwały Rady
Miasta Piły w sprawie przyjęcia do realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i
Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Pile
na lata 2022-2025**

Na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2021 r., poz. 1372, 1834) oraz Uchwały Nr XXVII/414/16 Rady Miasta Piły z dnia 29 listopada 2016 r. w sprawie określenia trybu powoływania członków Gminnej Rady Działalności Pożytku Publicznego Miasta Piły, jej organizacji i trybu działania (Dz.Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2016 r., poz. 8061 z późn. zm.), Prezydent Miasta Piły zarządza, co następuje:

§ 1.1. Postanawia się przeprowadzić konsultacje w celu wyrażenia opinii przez Gminną Radę Działalności Pożytku Publicznego Miasta Piły w przedmiocie projektu Uchwały Rady Miasta Piły w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Pile na lata 2022-2025.

2. Projekt Uchwały Rady Miasta Piły w sprawie przyjęcia do realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Pile na lata 2022-2025, będący przedmiotem konsultacji, stanowi załącznik do zarządzenia.

§ 2.1. Termin rozpoczęcia konsultacji ustala się na dzień 7 stycznia 2022 r.

2. Termin zakończenia konsultacji ustala się na dzień 21 stycznia 2022 r.

§ 3. Nieprzedstawienie opinii w wyznaczonym terminie konsultacji jest równoznaczne z rezygnacją z prawa do jej wyrażenia.

§ 4. W celu przeprowadzenia konsultacji i wyrażenia opinii przez Gminną Radę Działalności Pożytku Publicznego Miasta Piły, zostanie przekazany Radzie projekt uchwały, o którym mowa w § 1 zarządzenia, w wersji papierowej i elektronicznej.

§ 5. Jednostką organizacyjną gminy odpowiedzialną za przygotowanie i przeprowadzenie konsultacji jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile.

§ 6. Wykonanie zarządzenia powierza się Dyrektorowi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pile.

§ 7. Zarządzenie obowiązuje z dniem podjęcia i podlega zamieszczeniu w Biuletynie Informacji Publicznej i na stronie internetowej Urzędu Miasta Piły.

PREZYDENT MIASTA PIŁY

/-/ Piotr Głowski

Uzasadnienie
do Zarządzenia Nr 1454(25)22
Prezydenta Miasta Pily
z dnia 5 stycznia 2022 r.

w sprawie przeprowadzenia konsultacji i wyrażenia opinii przez Gminną Radę
Działalności Pożytku Publicznego Miasta Pily w przedmiocie projektu Uchwały Rady
Miasta Pily w sprawie przyjęcia do realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i
Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Pile
na lata 2022-2025

Zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie organy administracji publicznej prowadzą działalność w sferze zadań publicznych we współpracy z organizacjami pozarządowymi. Współpraca ta odbywa się w szczególności w formie konsultowania projektów uchwał i aktów prawa miejscowego dotyczących sfery zadań publicznych z radami działalności pożytku publicznego i organizacjami pozarządowymi.

Przedmiotem konsultacji jest projekt uchwały w sprawie przyjęcia do realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Pile na lata 2022-2025. Opracowanie i realizacja gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii jest zadaniem gminy, wynikającym z art 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

W związku z powyższym podjęcie niniejszego zarządzenia jest zasadne.

Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pile
/-/ Wanda Kolińska

Uchwała nr ...../...../22

Rady Miasta Piły

z dnia .... stycznia 2022 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Pile na lata 2022-2025**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 poz., 1372, zm. poz.1834) i art 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119, zm. poz.2469) Rada Miasta Piły uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Pile na lata 2022-2025, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Piły.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

do Uchwały nr ...../...../2022

Rady Miasta Piły

z dnia .... stycznia 2022 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Pile na lata 2022-2025**

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego obowiązek podejmowania działań związanych z prowadzeniem profilaktycznej działalności w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, ograniczania spożycia substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw uzależnienia, a także wspierania w tym zakresie działalności organizacji społecznych i zakładów pracy.

W art. 4¹ ust. 1 ww. ustawy wyszczególniono zadania własne, jakie powinna realizować gmina w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Natomiast art. 4¹ ust. 2 i 2a ustawy wskazuje, że realizacja zadań jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, sporządzanego na okres niż dłuższy niż 4 lata.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Pile na lata 2022-2025 został opracowany zgodnie z obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie miasta.

Z art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym wynika, że do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady gminy.

W świetle powyższego podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Pile na lata 2022-2025 jest zasadne.

Załącznik
do uchwały nr .....
Rady Miasta Piły
z dnia ..... stycznia 2022 r.

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII
W PIŁE
NA LATA 2022-2025**

Spis treści

I. Wstęp.....	3
II. Podstawy prawne.....	5
III. Diagnoza.....	6
1. Źródła danych diagnozy problemów związanych z zażywaniem substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu.....	6
2. Sytuacja demograficzna a czynniki sprzyjające uzależnieniom.....	7
2.1 Sytuacja materialna.....	7
2.2 Bezrobocie.....	8
2.3 Przemoc w rodzinie.....	9
3. Dostępność napojów alkoholowych.....	11
4. Spożywanie napojów alkoholowych i zażywanie narkotyków.....	14
4.1 Osoby dorosłe.....	14
4.2 Młodzież.....	17
5. Bezpieczeństwo publiczne.....	20
6. Wnioski.....	21
IV. Cel główny, zadania i realizatorzy programu.....	23
V. Koordynacja i realizatorzy programu.....	38
VI. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile.....	39
VII. Ewaluacja i monitoring.....	40
VIII. Postanowienia końcowe.....	41

I. Wstęp

Realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorządy gmin art. 7 Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, natomiast zgodnie z Ustawą z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określonych w Narodowym Programie Zdrowia.

Zgodnie z powyższym zadania w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od zażywania substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu;
- działalność edukacyjną i informacyjną;
- ustalanie odpowiedniego poziomu i właściwej struktury produkcji napojów alkoholowych przeznaczanych do spożycia w kraju;
- ograniczanie dostępności alkoholu oraz stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP (nowe, syntetyczne środki psychoaktywne);
- leczenie i rehabilitację osób uzależnionych od alkoholu; zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie;
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej;
- kreowanie postaw zdrowotnych i społecznych sprzyjających profilaktyce zachowań ryzykownych;
- reintegrację osób uzależnionych.

Zadania gminy określone w art. 4¹ Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi obejmują:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Realizacja zadań prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii uchwalanego przez radę gminy na okres nie dłuższy niż cztery lata, uwzględniającego cele operacyjne dotyczące profilaktyki uzależnień, określone w Narodowym Programie Zdrowia, o którym mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym-

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Pile na lata 2022-2025 stanowi kontynuację działań na

rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień realizowanych w Gminie Piła w latach ubiegłych.

II. Podstawy prawne

W realizacji zadań zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Pile na lata 2022-2025 szczególne zastosowanie mają następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym;
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie;
- Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym;
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025.

Program zakłada również kontynuację szeregu działań, zgodnych zarówno z kierunkami zawartymi w ww. ustawach, jak i z innymi ustawami oraz dokumentami strategicznymi, do których należą m. in.:

- Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2018-2022;
- Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2020-2024;

- Strategia Rozwoju Miasta Piły do 2035 roku;
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Piły na lata 2021-2030;
- Gminny Program Rewitalizacji dla Miasta Piły;
- Gminny Program Wspierania Rodziny Miasta Piły na lata 2020-2022;
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Pile na lata 2021-2025;

Wymienione źródła tworzą spójny system umożliwiający samorządom terytorialnym prowadzenie lokalnej polityki wobec zagrożeń wynikających ze spożywania alkoholu oraz substancji psychoaktywnych, a także wyznaczają konkretne zadania i wskazują środki na ich realizację.

III. Diagnoza

1. Źródła danych diagnozy problemów związanych z zażywaniem substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu

Informacje dotyczące diagnozy problemów uzależnień zostały opracowane na podstawie:

- Raportu z badania „Diagnoza problemów społecznych na terenie Miasta Piły w 2020 r.”;
- danych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pile z lat 2019 -2020;
- informacji Urzędu Miasta Piły;
- danych z Komendy Powiatowej Policji w Pile, z lat 2019 -2020;

2. Sytuacja demograficzna a czynniki sprzyjające uzależnieniom

Piła to miasto położone w północnej części województwa wielkopolskiego, w powiecie pilskim. Jest czwartym co do wielkości miastem w województwie. Według danych GUS z 31 grudnia 2020 r. Piła miała 72 527 mieszkańców, z czego 52,2% stanowiły kobiety, a 47,8% mężczyźni. 17,6% mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym, 58,5% w wieku produkcyjnym, natomiast 23,29% w wieku poprodukcyjnym.

2.1 Sytuacja materialna

Z Ogólnopolskich danych GUS wynika, że w 2020 r. utrzymał się proces zmniejszania się liczby osób, które korzystały ze świadczeń pomocy społecznej. Najczęstszymi powodami przyznawania świadczeń ubogim rodzinom było bezrobocie oraz problemy związane z chorobą lub niepełnosprawnością członka rodziny.

Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pile za rok 2020 wynika, że w Pile pomocą społeczną objętych było **1919** rodzin, liczących łącznie **3878** osób. Najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej tych rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, były kolejno: długotrwała lub ciężka choroba (1123 rodziny), ubóstwo (825 rodzin), bezrobocie (823 rodziny) oraz niepełnosprawność (749 rodzin). W dalszej kolejności znalazły się takie powody jak: bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (385 rodzin), **alkoholizm** (364 rodziny), potrzeba ochrony macierzyństwa (208 rodzin) oraz bezdomność (173 rodziny). W mniejszym stopniu mieszkańcy miasta korzystali ze wsparcia z takich przyczyn jak: trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego (62 rodziny), **przemoc w rodzinie** (55 rodzin), **narkomania** (29 rodzin), sytuacja kryzysowa (6 rodzin), czy sieroctwo (1 rodzina). Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2019-2020 przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Powód udzielenia świadczeń	Liczba rodzin	
		2019	2020
1.	ubóstwo	902	825
2.	bezrobocie	804	823
3.	niepełnosprawność	781	749
4.	długotrwała lub ciężka choroba	1123	1123
5.	alkoholizm	360	364
6.	potrzeba ochrony macierzyństwa (w tym wielodzietność)	205	208
7.	bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	426	385
8.	trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	77	62
9.	przemoc w rodzinie	55	55
10.	bezdomność	177	173
11.	sieroctwo	2	1
12.	narkomania	28	29
13.	zdarzenia losowe	1	2
14.	sytuacja kryzysowa	6	6

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2019 i 2020 r.

Liczba rodzin z problemem alkoholowym w stosunku do liczby rodzin korzystających z pomocy MOPS w roku 2020, stanowiła prawie 19%, natomiast z problemem narkomanii 1,5 %.

2.2 Bezrobocie

Pojawienie się w Polsce wirusa SARS-CoV-2 i ogłoszenie zagrożenia epidemicznego poskutkowało zaburzeniami trendów na rynku pracy. Ogólnopolskie dane

GUS dotyczące 2020 r. wskazują na spadek liczby osób aktywnych zawodowo i zwiększenie zbiorowości biernych zawodowo. Utrzymała się natomiast tendencja spadkowa w zakresie liczby bezrobotnych.

W grudniu 2020 r. w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Pile odnotowano 1583 osoby bezrobotne (dane dla miasta). Było to o 431 osób więcej w stosunku do roku 2019 (1152 osoby), co oznacza wzrost o 37,4%.

Wśród osób bezrobotnych w Pile, w grudniu 2020 r., były 1074 osoby długotrwale bezrobotne, tj. pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy. W tym samym miesiącu w roku 2019, osób długotrwale bezrobotnych było 970 - oznacza to tendencję wzrostową. Z prowadzonych badań naukowych wynika, że utrzymywanie się długiego okresu bez pracy może stanowić jeden z głównych czynników ryzyka nasilenia się problemów związanych z uzależnieniami i zaburzeń o charakterze niedostosowania społecznego. Związane z tym osłabienie funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodzin w sposób szczególny naraża dzieci na poszukiwanie alternatywnych, w tym destrukcyjnych form aktywności, związanych ze spożywaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.

2.3 Przemoc w rodzinie

Nadużywanie alkoholu stanowi istotny czynnik ryzyka wystąpienia przemocy w rodzinie. Z danych Komendy Głównej Policji wynika, że w 2020 r. policjanci podjęli ponad 72 tys. interwencji w sytuacji podejrzenia przemocy w rodzinie (z wykorzystaniem procedury „Niebieskie Karty”). 54% tych interwencji dotyczyło sytuacji, kiedy sprawca przemocy w rodzinie był w stanie nietrzeźwości.

Z badań przeprowadzonych w kwietniu 2020 r. przez zespół pod kierownictwem dr. hab. J. Chodkiewicza, prof. UŁ z Zakładu Psychoprofilaktyki i Psychologii Uzależnień Instytutu Psychologii Uniwersytetu Łódzkiego wynika, że połowa spośród osób, które zmieniły swój styl spożywania alkoholu w czasie pandemii COVID-19 to osoby, które zaczęły pić więcej. Były to osoby spożywające alkohol w sposób ryzykowny i szkodliwy już przed pandemią.

Z badań przeprowadzonych przez Instytut Millward Brown SMG/KRC wynika, że 90% osób stosujących przemoc wobec swoich bliskich wskazuje nadużywanie alkoholu jako „przyczynę” stosowania przez nich przemocy w rodzinie. I chociaż często jest to tylko usprawiedliwienie dla ich własnych zachowań, to część z nich ma nadzieję, że jeśli przestaną pić, to będą w stanie zmienić sposób, w jaki traktują swoich bliskich i zaprzestaną krzywdzenia.

Z uwagi na zależność pomiędzy stanem nietrzeźwości sprawcy a stosowaniem przez niego przemocy, duże wyzwania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie stoją przed gminnymi komisjami rozwiązywania problemów alkoholowych. Trafiają do nich osoby, które zgłaszają, że członkowie ich rodzin nadużywają alkoholu, a będąc pod jego wpływem, stosują przemoc.

W 2020 r. członkowie gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych w 2369 przypadkach podejrzenia przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym uruchomili procedurę „Niebieskie Karty”. Mimo iż jest to obowiązek ustawowy wynikający z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie tego rodzaju aktywność wykazało zaledwie 16% wszystkich gmin w Polsce.

Rok 2020 był szczególnie trudny dla rodzin dysfunkcyjnych, w tym borykających się z problemem alkoholowym i przemocy. Izolacja domowa sprzyjała nasileniu zachowań przemocowych wobec członków rodziny. Z danych działającego na zlecenie PARPA Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie wynika, że tylko w okresie od kwietnia do października 2020 r. konsultanci tej placówki podjęli dwa razy więcej interwencji w porównaniu z analogicznym okresem w 2019 r. Zarejestrowali także znaczny – w porównaniu z poprzednim rokiem – wzrost liczby nadesłanych e-maili z prośbą o pomoc i poradę w związku z przemocą w rodzinie (2019 r. – 859 e-maili, 2020 r. – 2058 e-maili).

W Pile w roku 2020 prowadzono łącznie 470 procedur, w tym wszczęto 336 nowych procedur „Niebieskie Karty”, a zakończono 289 procedur. 160 procedur zostało zakończonych z powodu ustania przemocy, zaś 129 z powodu braku zasadności dalszych działań. Na przestrzeni lat 2018-2020 liczba rodzin objętych procedurą wzrosła, w 2018 r. było to 228 rodzin, w 2019 r. - 379 rodzin, natomiast w roku 2020 to 391 rodzin.

W 2020 r. na 412 sporządzonych formularzy „Niebieskie Karty – A” w 265 przypadkach procedura dotyczyła sprawcy nadużywającego alkoholu, natomiast w 39 dotyczyła sprawcy nadużywającego środki psychoaktywne i substancje psychotropowe. W 2019 r. było to odpowiednio 248 przypadków związanych z nadużywaniem alkoholu oraz 38 przypadków kiedy sprawca nadużywał substancji psychotropowych, na 365 sporządzonych formularzy A.

Prowadzone w roku 2020 na terenie Piły badania pozwoliły na oszacowanie skali problemu przemocy wśród dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców. Co trzeci uczeń wskazał, że doświadczył przemocy. 65% stwierdziło występowanie przemocy w szkole. W kontekście wyników badań można wysnuć wniosek, że problem przemocy rówieśniczej oraz cyberprzemocy występuje na wysokim poziomie i domaga się podjęcia działań profilaktycznych.

Analiza wyników przeprowadzonego pod kątem przemocy w rodzinie badania pozwala stwierdzić, iż problem ten dotyczy bezpośrednio 4% mieszkańców miasta – stwierdzili oni, że w ich domu występuje przemoc. Bazując na uzyskanych wynikach można stwierdzić, że problemu przemocy doświadczyła i stosowała mała część dorosłych mieszkańców.

Zgodnie z art. 4¹ Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, działania realizowane w ramach gminnych programów profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi powinny być skierowane również do osób i rodzin doświadczających problemu przemocy. Na terenie Miasta Piły realizowany jest Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Pile na lata 2021-2025, którego działania odpowiadają na zdiagnozowane problemy dotyczące przemocy.

3. Dostępność napojów alkoholowych

Na terenie miasta obowiązuje Uchwała Nr LIV/704/18 Rady Miasta Piły z dnia 26 czerwca 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów

alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie miasta Piły.

Maksymalną liczbę zezwoleń oraz wykorzystanie limitów określonych w uchwale prezentują poniższe tabele (stan na dzień 31.10.2021 r.).

Zezwolenia na sprzedaż alkoholu z podziałem na zawartość procentową alkoholu oraz miejsce sprzedaży

Rodzaj zezwolenia	Sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży – tzw. sprzedaż detaliczna	Sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży – tzw. sprzedaż gastronomiczna	Łączna ilość wydanych zezwoleń (detal i gastronomia)	Obowiązujący limit zezwoleń
Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, zawierających do 4,5% alkoholu oraz na piwo	147	82	229	265
Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, zawierających powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa)	141	43	184	210
Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, zawierających powyżej 18% alkoholu	137	40	177	220
Zezwolenia łącznie	425	165		

Źródło: Opracowanie własne Urząd Miasta Piły

Zezwolenia na sprzedaż alkoholu ze względu na miejsce spożycia

Rodzaj zezwolenia	Liczba wydanych zezwoleń	Obowiązujący limit
Sprzedaż napojów alkoholowych, przeznaczonych do spożycia - poza miejscem sprzedaży	425	465
Sprzedaż napojów alkoholowych, przeznaczonych do spożycia - w miejscu sprzedaży	165	230

*Uchwała Rady Miasta Piły nr LIV/704/18 z 26 czerwca 2018 r. w sprawie ustalania maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie miasta Piły.

Źródło: Opracowanie własne Urząd Miasta Piły

Z danych zaprezentowanych w tabeli jednoznacznie wynika, że liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych jest niższa niż określony limit ustalony przez Radę Miasta Piły.

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych nie jest określona w uchwale. Jedno zezwolenie może obejmować kilka punktów sprzedaży. Poniższa tabela prezentuje liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Pile (stan na dzień 31.10.2021 r.).

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych

Rodzaj zezwolenia	Sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży – tzw. sprzedaż detaliczna	Sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży – tzw. sprzedaż gastronomiczna
Liczba punktów sprzedaży	158	85

Źródło: Opracowanie własne Urząd Miasta Piły

Kwestie związane z rozmieszczeniem punktów sprzedaży reguluje art. 12 ust. 3 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zakłada on, że rada gminy ustala, w drodze uchwały, zasady usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Wprowadzone uchwałą Rady Miasta Piły punkty sprzedaży napojów alkoholowych, nie mogą być zlokalizowane

w odległości mniejszej niż 50 metrów od szkół, innych jednostek oświatowych i wychowawczych, do których stosuje się przepisy ustawy o systemie oświaty oraz obiektów kultu religijnego.

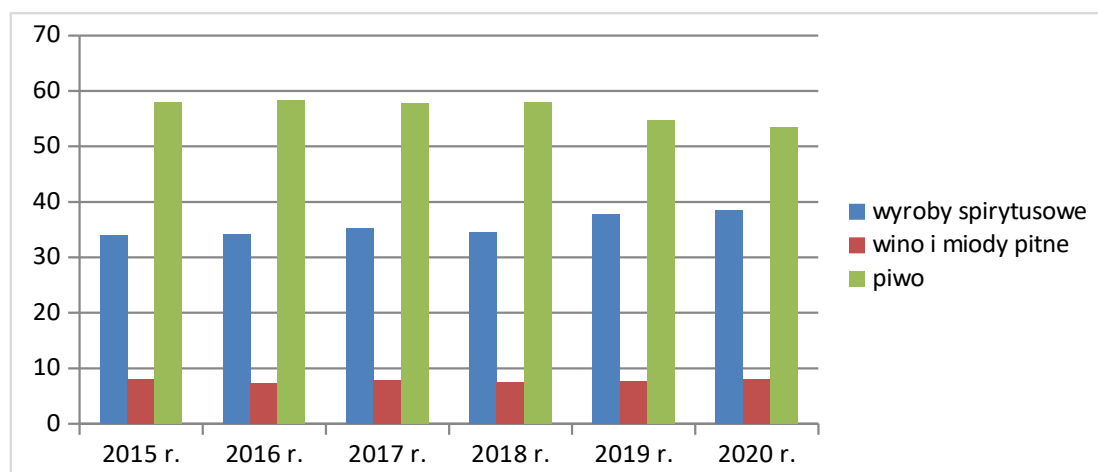
4. Spożywanie napojów alkoholowych i zażywanie narkotyków

4.1 Osoby dorosłe

Informacje dotyczące spożycia alkoholu w Polsce, przedstawione przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, wskazują, że w 2020 r. średnie spożycie napojów alkoholowych na jednego Polaka wyniosło 9,6 litra (w przeliczeniu na czysty spirytus). W porównaniu do roku 2019, spożycie to zmalało o 0,18 litra, natomiast w stosunku do roku 2018 wzrosło o 0,05 litra.

Spożycie alkoholi wysokoprocentowych na jednego mieszkańca (przeliczonych na 100% alkoholu) w 2020 r. wyniosło 3,7 litra, w odniesieniu do wina – 6,4 litra, a w przypadku piwa 93,6 litra. Spożycie napojów spirytusowych pozostało na tym samym poziomie w stosunku do roku 2019, spożycie wina wzrosło o 0,2 litra, zaś istotny spadek zanotowano w spożyciu piwa - 3,5 litra.

Struktura spożycia napojów alkoholowych w procentach w przeliczeniu na 100% alkoholu w latach 2015-2020

Źródło : PARPA- badania i informacje statystyczne

Uzależnienie od alkoholu wciąż stanowi w Polsce poważny problem. Statystyki wskazują, że ok. 2% populacji w Polsce, czyli około 800 tysięcy osób to osoby uzależnione od alkoholu. Do osób pijących szkodliwie zaliczyć można natomiast 2-2,5 miliona osób, tj. 5% populacji. (Źródło: PARPA- informacje statystyczne)

Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii przygotowało „Raport o stanie narkomanii w Polsce” obejmujący rok 2020. Z badań wynika, że w polskim społeczeństwie konsumpcja napojów alkoholowych jest o wiele bardziej rozpowszechniona niż używanie narkotyków. Ponadto skala używania narkotyków w Polsce na tle innych krajów UE nie jest duża. W przypadku używania narkotyków w populacji generalnej marihuana jest o wiele bardziej rozpowszechniona niż pozostałe nielegalne substancje psychoaktywne. Polska ma również niskie wskaźniki zgonów z powodu narkotyków, jak również zakażeń HIV z powodu używania narkotyków w iniekcjach. (Źródło: „Raport o stanie narkomanii w Polsce” 2020, KBPN)

Diagnoza problemów społecznych na terenie Miasta Piły obejmowała między innymi badania z zakresu spożywania alkoholu i zażywania narkotyków wśród mieszkańców Piły. Próba badawcza obejmowała łącznie 1066 respondentów. Poniższa tabela przedstawia strukturę osób objętych diagnozą.

Próba badawcza			
Uczniowie	Dorośli mieszkańcy	Nauczyciele i pedagodzy	Pracownicy instytucjonalni
726 osób	300 osób	20 osób	20 osób

Źródło: Diagnoza Problemów społecznych na terenie Miasta Piły 2020

Z diagnozy osób dorosłych uzyskano następujące dane:

- Do sięgnięcia po narkotyki, dopalacze lub inne środki psychoaktywne przyznało się 7% respondentów (21 osób), natomiast spożywanie alkoholu zadeklarowała

zdecydowana większość dorosłych mieszkańców miasta Piły, tj. 86%. Wśród nich, co czwarta osoba sięga po niego kilka razy w miesiącu lub kilka razy w roku.

- Z częstotliwością wskazującą na picie ryzykowne, czy też szkodliwe (kilka razy w tygodniu lub codziennie) po alkohol sięga 13% mieszkańców, natomiast w kwestii narkotyków, 2% badanych zadeklarowało, że zażywało je jednokrotnie, 3% - kilka razy w roku, 1% - kilka razy w miesiącu, natomiast kolejny 1% - kilka razy w tygodniu.
- Zebrany materiał badawczy wykazał, że część mieszkańców wykonywała swoje obowiązki służbowe pod wpływem alkoholu. Do takiego zachowania przyznało się 8% respondentów, przy czym 2% zadeklarowało, iż sytuacje takie miały miejsce często.
- Do kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu przyznało się 9% respondentów, wśród których 1% badanych zadeklarował, że taka sytuacja ma miejsce często.
- Co czwarty ankietowany był świadkiem sytuacji prowadzenia pojazdu przez osobę znajdującą się pod wpływem alkoholu (28%), co może wskazywać na występowanie na terenie miasta problemów w tym zakresie.
- Badania wykazały, że 7% respondentów nie ma wiedzy na temat szkodliwości picia alkoholu w ciąży na rozwój dziecka.
- Świadkiem spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży na terenie miasta w ciągu ostatnich 12 miesięcy było aż 45% badanych.
- Wyniki uzyskane w badaniu dorosłych mieszkańców pod kątem wiedzy na temat szkodliwości alkoholu dla zdrowia jednoznacznie wskazują na to, że część respondentów nie ma na ten temat świadomości, 14% badanych uznało, że jest on w małym stopniu szkodliwy, a 2% uważa go za nieszkodliwy. Przeciwnie, w przypadku narkotyków, większość mieszkańców zdaje sobie sprawę ze szkodliwości narkotyków (86 %) i dopalaczy (95 %) dla zdrowia.
- Na znajomość miejsc w swojej miejscowości, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze wskazał stosunkowo znaczny odsetek respondentów – co szósty ankietowany. Przeważająca część spośród tych osób wskazała na osiedle oraz miejsce spotkań towarzyskich.

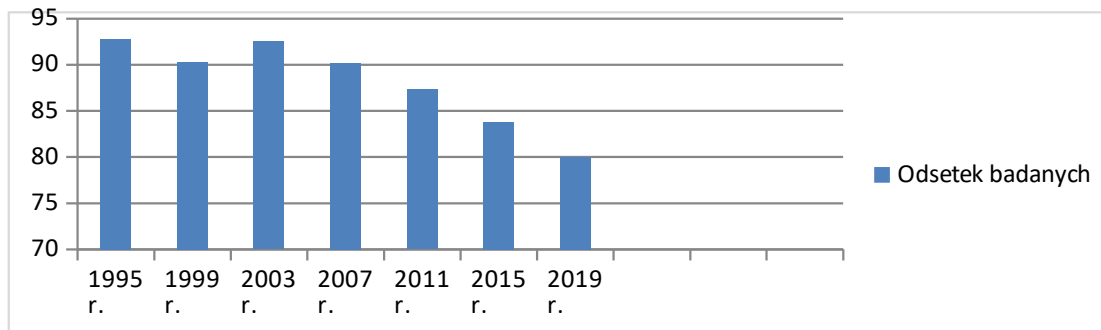
Biorąc pod uwagę powyższe wyniki badań można stwierdzić, że problem spożywania alkoholu wśród mieszkańców Piły występuje w znacznym natężeniu – spożywanie alkoholu zadeklarowało większość respondentów. Znaczna część spośród nich, sięga po niego codziennie lub kilka razy w tygodniu. Badanie wykazało występujący na terenie miasta problem spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży. Niepokojący jest również odsetek osób będących świadkami sytuacji prowadzenia pojazdu przez osobę znajdującą się pod wpływem alkoholu oraz uważających alkohol za mało szkodliwy dla zdrowia.

Analizując wyniki badania związanego z zażywaniem narkotyków, dopalaczy i innych substancji psychoaktywnych wśród dorosłych mieszkańców miasta, można stwierdzić, że problem ten występuje, ale nie w dużym natężeniu. Niepokojące jest to, że część mieszkańców zażywa je regularnie, tj. kilka razy w tygodniu oraz kilka razy w miesiącu, a co szósty zna miejsce w Pile, gdzie może kupić takie substancje.

4.2 Młodzież

W Polsce od 1995 r. realizowane są ogólnopolskie badania wśród młodzieży szkolnej, których celem jest pomiar natężenia zjawiska używania substancji psychoaktywnych. Idea współpracy w badaniach szkolnych na temat używania substancji psychoaktywnych powstała wśród badaczy tej problematyki skupionych wokół Rady Europy. Sprowadza się ona do uzgodnienia, i na ile to możliwe, wystandaryzowania metodologicznych warunków badań w różnych krajach tak, aby ich wyniki uczynić maksymalnie porównywalnymi. Zainicjowane badania przyjęły formę wieloletniego programu badawczego zatytułowanego „European School Survey Project on Alcohol and Drugs” (ESPAD) i prowadzone są co cztery lata według tych samych technik, co umożliwia porównywalność nie tylko w przestrzeni, ale i w czasie. ESPAD jest pierwszym ogólnopolskim badaniem spełniającym warunki międzynarodowej porównywalności. Zrealizowano je w Polsce już siedmiokrotnie. W 2019 r., w ramach projektu ESPAD, zrealizowano badania ankietowe na próbie reprezentatywnej uczniów naszego kraju w wieku 15–16 lat oraz 17–18 lat. (*Źródło: dane z ESPAD*)

Picie napojów alkoholowych przez młodzież (odsetek badanych)

Źródło: *Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną – Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2019 r.*

Jak wynika z raportu, napoje alkoholowe to najpowszechniej używana przez młodzież substancja psychoaktywna. Badanie wskazuje, że picie alkoholu wykazuje trend spadkowy, maleje również liczba osób, które deklarują łatwy dostęp do napojów alkoholowych. Wzrasta liczba badanych, którzy oceniają picie alkoholu jako zachowanie ryzykowne. Po raz pierwszy w historii badania ESPAD mniej niż połowa badanych nie piła alkoholu w czasie ostatnich 30 dni od badania.

Z przeprowadzonej w 2020 r. na terenie miasta diagnozy młodzieży uzyskano następujące dane:

- Po alkohol kiedykolwiek w życiu sięgnęło 27% uczniów, natomiast po substancje psychoaktywne 3%.
- Jednokrotne próby spożycia alkoholu ma za sobą 13% uczniów, 10% sięgnęło po niego kilka razy, 2% wiele razy, natomiast 2% pije alkohol regularnie.
- W sposób ryzykowny alkohol piło 13% uczniów – zadeklarowali oni spożycie alkoholu 3 razy bądź więcej w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających badanie (spośród tych, którzy spożywali alkohol). Po narkotyki/dopalacze w ciągu ostatnich 30 dni sięgnęło 57% uczniów (*spośród tych, którzy kiedykolwiek je zażywało*), z czego aż 38% zrobiło to więcej niż 10 razy.
- Z przeprowadzonego badania wyłania się obraz wczesnej inicjacji alkoholowej 23% ankietowanych oraz inicjacji narkotykowej 24% uczniów – przyznali oni,

że sięgnęli po alkohol lub substancje psychoaktywne przed ukończeniem 10 roku życia (spośród tych, którzy spożywali alkohol lub narkotyki).

- Większość uczniów pierwszy raz spożyło alkohol w wieku 10-13 lat (62% - spośród tych, którzy spożywali alkohol).
- Najpopularniejszym wśród uczniów rodzajem spożywanego alkoholu okazało się piwo – sięgnęło po nie większość badanych (76% spośród tych, którzy spożywali alkohol), natomiast najpopularniejszymi substancjami psychoaktywnymi wśród uczniów okazały się: marihuana lub haszysz, grzyby halucynogenne, kokaina, mefedron, amfetamina, ekstazy, sterydy anaboliczne oraz leki w celu odurzenia się.
- Przeprowadzone badanie pozwoliło zweryfikować również okoliczności otrzymania/zdobycia alkoholu przez uczniów. Z deklaracji ankietowanych wynika, że znaczna część młodych mieszkańców miała kontakt z alkoholem, ponieważ dostała go do spróbowania od rodziców (53% spośród tych, którzy spożywali alkohol) lub została nim poczęstowana (35% spośród tych, którzy spożywali alkohol). 9% badanych dokonało samodzielnego zakupu alkoholu.
- Analizując odpowiedzi uczniów z miasta Piły można stwierdzić, że alkohol jest stosunkowo łatwo dostępny dla respondentów – co trzeci uczeń przyznał bowiem, że nie miałby trudności w zdobyciu alkoholu na terenie swojej miejscowości (33%). W kwestii dostępności narkotyków i dopalaczy w środowisku lokalnym uczniów, wyniki kształtują się na następującym poziomie – 8% uznaje narkotyki, a 5% dopalacze za łatwo dostępne w swojej miejscowości.
- Na podstawie deklaracji badanych uczniów możemy stwierdzić, że blisko co trzeci respondent nie ma świadomości na temat szkodliwości alkoholu – 31% ankietowanych uznało go za mało szkodliwy, nieszkodliwy lub przyznało, iż nie ma na ten temat żadnej wiedzy. Większość uczniów ma świadomość na temat szkodliwości narkotyków i dopalaczy dla zdrowia, natomiast nie zdaje sobie z tego sprawy lub nie posiada wiedzy 12% uczniów w przypadku dopalaczy oraz 10% w przypadku narkotyków.

Biorąc po uwagę powyższe podsumowanie wyników badań możemy stwierdzić, że problem spożywania alkoholu jest wśród uczniów z miasta Piły widoczny i alarmujący. Z danych wynika, że bezpośredni kontakt z alkoholem miała duża część uczniów, a wśród tych, którzy po niego sięgnęli, wiele respondentów próbowało go wiele razy. Warto mieć na uwadze to, że co trzeci uczeń nie ma świadomości na temat szkodliwości alkoholu i uznaje go za łatwo dostępny na terenie miasta.

Analiza wyników badań pozwala stwierdzić, że problem związany z substancjami psychoaktywnymi wśród młodzieży występuje w niewielkim stopniu, gdyż 97% badanych nie ma doświadczenia związanego z zażywaniem narkotyków lub dopalaczy. Warto zaznaczyć, że część uczniów nie posiada świadomości na temat szkodliwości narkotyków i dopalaczy dla zdrowia oraz deklaruje ich łatwą dostępność na terenie miasta.

5. Bezpieczeństwo publiczne

Jak wynika z danych ogólnopolskich Komendy Głównej Policji w 2020 r. uczestnicy ruchu będący pod działaniem alkoholu spowodowali 2015 wypadków (8,6% ogółu), w których zginęło 271 osób, a rannych zostało 2167 osób. W porównaniu do 2019 r. nastąpił wzrost liczby wypadków spowodowanych przez tę grupę kierujących o (1 osobę) i osób zabitych (o 24) osoby oraz spadek liczby osób rannych o (168 osób).

Do zadań Komendy Powiatowej Policji w Pile należy między innymi zapewnianie bezpieczeństwa na terenie miasta. W 2020 r. podczas interwencji odnotowano 795 osób nietrzeźwych, które zostały doprowadzone do wytrzeźwienia. Liczba ta na przestrzeni ostatnich dwóch lat zmniejszyła się. W porównaniu do poprzednich lat wzrosła liczba nietrzeźwych kierowców, gdyż w 2019 r. było ich 145, w 2018 r. – 138, natomiast w 2020 r. - aż 207 osób. W 2020 r. zatrzymano 176 uprawnień do kierowania pojazdem przez osoby – to o 38 więcej niż w 2019 r.

Dane dotyczące interwencji oraz nietrzeźwych kierowców w Pile na przestrzeni lat 2018-2020

	2018	2019	2020
Liczba osób nietrzeźwych podczas interwencji, które zostały doprowadzone do wytrzeźwienia	1008	1002	795
Liczba nietrzeźwych kierujących	138	145	207
Liczba zatrzymanych praw jazdy z powodu nietrzeźwości kierowców	132	132	176

Źródło: Dane KPP w Pile

6. Wnioski

W planowaniu i prowadzeniu działań mających na celu profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii ważne jest rozpoznanie skali problemów na terenie gminy, wzorów zachowań związanych z konsumpcją napojów alkoholowych oraz zażywaniem substancji psychoaktywnych, struktury spożycia oraz zaburzeń życia rodzinnego i społecznego spowodowanego uzależnieniami.

Spożywanie alkoholu deklaruje zdecydowana większość dorosłych mieszkańców miasta. Odnotowano także odsetek osób wykonujących obowiązki służbowe pod wpływem alkoholu, prowadzących pojazdy pod jego wpływem oraz będących świadkami prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu. Nadal niewystarczająca jest także świadomość szkodliwości spożywania alkoholu przez kobiety ciężarne oraz wiedza na temat szkodliwości picia. Biorąc pod uwagę wyniki badania związanego z zażywaniem narkotyków, dopalaczy i innych substancji psychoaktywnych wśród dorosłych mieszkańców miasta, można stwierdzić, że problem ten występuje, ale nie w dużym natężeniu. Niepokojące jest jednak to, że co szósty mieszkaniec zna miejsce w Pile, gdzie może kupić takie substancje.

Dane pochodzące z diagnozy zażywania substancji psychoaktywnych, w tym alkoholu, przez młodzież, wskazują na dość łatwy dostęp do napojów alkoholowych

i substancji psychoaktywnych, dla dzieci i młodzieży, wczesną inicjację alkoholową i narkotykową oraz niską świadomość na temat szkodliwości alkoholu i narkotyków. Wskazują także na powszechne spożywanie piwa, które przez wiele osób nie jest utożsamiane z alkoholem.

Doświadczenia z piciem alkoholu zadeklarowało ponad 25% badanych uczniów, w tym 2% twierdziło, że pije regularnie. 97% badanych nie ma doświadczenia związanego z zażywaniem narkotyków lub dopalaczy.

Przeanalizowane dane dotyczące czynników ryzyka tkwiących w otoczeniu społecznym wskazują na istotny w 2020 r. wzrost bezrobocia w mieście, w tym wzrost liczby osób długotrwale bezrobotnych. Stanowi to jeden z głównych czynników ryzyka nasilenia się problemów alkoholowych i zaburzeń o charakterze niedostosowania społecznego. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu alkoholizmu i narkomanii utrzymała się na podobnym poziomie, tj. odpowiednio około 19% i około 1,5% w stosunku do liczby rodzin korzystających z pomocy MOPS.

Stwierdzono ponadto wzrost liczby przypadków prowadzenia procedury Niebieskie Karty wobec sprawców nadużywających alkoholu; w stosunku do ubiegłych lat zwiększyła się również ogólna liczba prowadzonych procedur NK. Odpowiada to ogólnokrajowej tendencji wskazującej na pogłębienie się problemu przemocy domowej, co specjaliści wiążą, m. in. z kryzysem pandemicznym.

Dane dotyczące bezpieczeństwa publicznego w mieście wskazują na wciąż wzrastającą liczbę nietrzeźwych kierowców oraz zatrzymanych uprawnień do kierowania pojazdami.

Rozpoznana na terenie gminy skala problemów związanych z uzależnieniami uzasadnia konieczność realizowania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, poprzez podejmowanie systemowych, interdyscyplinarnych działań zaradczych skierowanych na czynniki ryzyka tkwiące zarówno w samej jednostce, jak i w jej otoczeniu społecznym.

IV. Cel główny, zadania i realizatorzy programu

Cel główny: ZINTEGROWANE PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM

Cel główny realizowany będzie w obszarach:

- Profilaktyki uniwersalnej – adresowanej do wszystkich;
- Profilaktyki selektywnej – adresowanej do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów;
- Profilaktyki wskazującej – adresowanej do grup lub osób, które wykazują symptomy problemów;
- Terapii – obejmującej osoby wymagające specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem;
- Rehabilitacji – realizacja programu readaptacji poprzez wsparcie psychologiczne, socjalne i społeczne oraz wspieranie działalności środowisk abstynenckich.

Planowane do realizacji zadania odpowiadają zadaniom zawartym w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025.

Zadania:

1. Edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień (uniwersalna, selektywna, wskazująca) realizowana zgodnie z wynikami badań naukowych (w tym epidemiologicznych) oraz dobrą praktyką w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom.
2. Monitorowanie i badania problematyki związanej z sytuacją epidemiologiczną w zakresie używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP, spożywania alkoholu.
3. Edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień.

4. Poszerzanie i udoskonalanie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.
5. Poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem uzależnień i ich rodzin.
6. Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie.
7. Redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich.
8. Wdrożenie i upowszechnianie standardów i procedur profilaktyki, diagnozy oraz terapii FASD (Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych) zgodnie z aktualnym stanem wiedzy naukowej.
9. Kształcenie personelu medycznego w zakresie umiejętności rozpoznawania wzorów picia i podejmowania interwencji wobec pacjentów pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie oraz na temat FASD.
10. Zmniejszanie dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu.
11. Zwiększanie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie produkcji, dystrybucji, sprzedaży, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych.
12. Zapewnienie działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile.

Wymienione wyżej zadania wyznaczają ogólne kierunki, natomiast gminny program uzupełnia je zadaniami szczegółowymi, które zawiera poniższa tabela. Zadania te określają lokalną politykę wobec problemów związanych z uzależnieniami.

Zadanie 1. Edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień (uniwersalna, selektywna, wskazująca) realizowana zgodnie z wynikami badań naukowych (w tym epidemiologicznych) oraz dobrą praktyką w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom

Zadania szczegółowe		Mierniki osiągnięcia celu	Realizatorzy
1.	Prowadzenie w szkołach zajęć w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zajęć • liczba uczestników zajęć • liczba szkół, w których przeprowadzono zajęcia 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • Komenda Powiatowa Policji w Pile • jednostki oświatowe • organizacje pozarządowe • inne organizacje, instytucje, jednostki
2.	Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP oraz uzależnień behawioralnych dla mieszkańców i ich otoczenia	<ul style="list-style-type: none"> • liczba przeprowadzonych kampanii • liczba materiałów informacyjno-edukacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • Zespół Interdyscyplinarny • Urząd Miasta Piły • Straż Miejska w Pile • Komenda Powiatowa Policji w Pile • Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile • jednostki oświatowe • organizacje pozarządowe • placówki ochrony zdrowia • inne organizacje, instytucje, jednostki
3.	Prowadzenie grup samopomocowych	<ul style="list-style-type: none"> • liczba grup samopomocowych funkcjonujących przy Punkcie Konsultacyjnym • liczba uczestników • liczba spotkań 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • organizacje pozarządowe
4.	Działania edukacyjne skierowane do kierowców	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zrealizowanych działań • liczba materiałów edukacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Komenda Powiatowa Policji w Pile • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile

			<ul style="list-style-type: none"> • Straż Miejska w Pile • Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Pile • jednostki oświatowe • inne organizacje, instytucje, jednostki
Zadanie 2. Monitorowanie i badania problematyki związanej z sytuacją epidemiologiczną w zakresie używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP, spożywania alkoholu.			
Zadania szczegółowe		Mierniki osiągnięcia celu	Realizatorzy
1.	Monitorowanie problematyki uzależnień w oparciu o dane zastane	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób korzystających z pomocy MOPS z powodu alkoholizmu i narkomanii • liczba osób z problemem uzależnień korzystających z poradnictwa w Punkcie Konsultacyjnym • liczba osób nietrzeźwych podczas interwencji policji • liczba osób będących pod wpływem narkotyków, dopalaczy podczas interwencji policji • liczba nietrzeźwych kierowców • liczba kierowców będących pod wpływem środków psychoaktywnych • liczba osób uzależnionych uczestniczących w zajęciach 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • Komenda Powiatowa Policji w Pile • inne organizacje, instytucje, jednostki

		prowadzonych w Klubie Integracji Społecznej	
2.	Przeprowadzenie badań w zakresie problematyki uzależnień i przemocy na terenie miasta	<ul style="list-style-type: none"> • liczba badań przeprowadzonych na terenie miasta 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • Komenda Powiatowa Policji w Pile • inne organizacje, instytucje, jednostki
Zadanie 3. Edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień			
Zadania szczegółowe		Mierniki osiągnięcia celu	Realizatorzy
1.	Kształcenie personelu medycznego w zakresie umiejętności rozpoznawania wzorów picia i podejmowania interwencji wobec pacjentów pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie (wczesne rozpoznanie i krótka interwencja)	<ul style="list-style-type: none"> • liczba odbiorców działań • liczba instytucji objętych działaniami 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • placówki ochrony zdrowia • inne organizacje, instytucje, jednostki
2.	Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy	<ul style="list-style-type: none"> • liczba odbiorców działań • liczba zrealizowanych działań edukacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • Zespół Interdyscyplinarny • Urząd Miasta Piły • Komenda Powiatowa Policji w Pile • Straż Miejska w Pile • Sąd Rejonowy w Pile • Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile • jednostki oświatowe • organizacje pozarządowe • placówki ochrony zdrowia • inne organizacje, instytucje, jednostki
3.	Podnoszenie kompetencji osób pracujących z	<ul style="list-style-type: none"> • liczba odbiorców działań 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile

	dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz udzielających pomocy dzieciom z rodzin z problemem uzależnień	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zrealizowanych działań edukacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Zespół Interdyscyplinarny • Urząd Miasta Piły • Komenda Powiatowa Policji w Pile • jednostki oświatowe • inne organizacje, instytucje, jednostki
4.	Organizacja superwizji dla specjalistów działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z uzależnień	<ul style="list-style-type: none"> • liczba godzin zrealizowanych superwizji • liczba osób uczestniczących w superwizji 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • inne organizacje, instytucje, jednostki

Zadanie 4. Poszerzanie i udoskonalanie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego

Zadania szczegółowe		Mierniki osiągnięcia celu	Realizatorzy
1.	Realizacja programów z obszaru profilaktyki uniwersalnej skierowanych do dzieci i młodzieży	<ul style="list-style-type: none"> • liczba programów • liczba uczniów uczestniczących w programach • liczba nauczycieli lub wychowawców uczestniczących w programach • liczba rodziców uczestniczących w programach 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • Urząd Miasta Piły • jednostki oświatowe • Komenda Powiatowa Policji w Pile • organizacje pozarządowe • inne organizacje, instytucje, jednostki
2.	Realizacja programów z obszaru profilaktyki selektywnej dla młodzieży z grup ryzyka	<ul style="list-style-type: none"> • liczba programów • liczba uczniów uczestniczących w programach • liczba nauczycieli lub wychowawców uczestniczących w programach 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • Urząd Miasta Piły • jednostki oświatowe • Komenda Powiatowa Policji w Pile • organizacje pozarządowe

		<ul style="list-style-type: none"> • liczba rodziców uczestniczących w programach 	<ul style="list-style-type: none"> • inne organizacje, instytucje, jednostki
3.	Realizacja programów z obszaru profilaktyki wskazującej (w tym programy dla młodzieży eksperymentującej z substancjami psychoaktywnymi, w tym z alkoholem)	<ul style="list-style-type: none"> • liczba programów • liczba uczniów uczestniczących w programach • liczba nauczycieli lub wychowawców uczestniczących w programach • liczba rodziców uczestniczących w programach 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • Urząd Miasta Piły • jednostki oświatowe • Komenda Powiatowa Policji w Pile • organizacje pozarządowe • inne organizacje, instytucje, jednostki

Zadanie 5. Poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin

Zadania szczegółowe		Mierniki osiągnięcia celu	Realizatorzy
1.	Działania animatora podwórkowego	<ul style="list-style-type: none"> • liczba dzieci uczestniczących w działaniach • liczba godzin realizowanych działań 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • Urząd Miasta Piły • organizacje pozarządowe • inne organizacje, instytucje, jednostki
2.	Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i członków rodzin oraz osób dotkniętych przemocą domową	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób korzystających z konsultacji • liczba konsultacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • organizacje pozarządowe
3.	Realizowanie zorganizowanych zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży w szkołach i placówkach wsparcia dziennego (finansowanie wynagrodzeń, materiałów do prowadzenia zajęć, posiłków dla dzieci)	<ul style="list-style-type: none"> • liczba szkół prowadzących zajęcia socjoterapeutyczne • liczba placówek wsparcia dziennego • liczba dzieci uczęszczających na zajęcia 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • Urząd Miasta Piły • jednostki oświatowe • inne organizacje, instytucje, jednostki

		<ul style="list-style-type: none"> • liczba dzieci uczęszczających do placówek wsparcia dziennego • liczba godzin zrealizowanych zajęć • liczba posiłków 	
4.	Organizowanie i wspieranie działań służących promocji zdrowego stylu życia, z uwzględnieniem aktywności kulturalnej i sportowej dzieci i młodzieży	<ul style="list-style-type: none"> • szacunkowa liczba odbiorców działań • liczba zrealizowanych działań 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • Urząd Miasta Piły • jednostki oświatowe • jednostki kultury i sportu • organizacje pozarządowe • inne organizacje, instytucje, jednostki
5.	Organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz ich rodzin	<ul style="list-style-type: none"> • szacunkowa liczba odbiorców działań • liczba zrealizowanych działań 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • Urząd Miasta Piły • jednostki oświatowe • jednostki kultury i sportu • organizacje pozarządowe • inne organizacje, instytucje, jednostki
6.	Wspomaganie działalności organizacji pozarządowych realizujących programy profilaktyczne w świetlicach, klubach i innych miejscach organizujących czas wolny dzieci i młodzieży w ich środowisku lokalnym i podczas wyjazdów (w tym wsparcie merytoryczne zajęć, imprez i projektów)	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zaangażowanych podmiotów • liczba odbiorców działań • liczba zadań zleconych organizacjom pozarządowym 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • Urząd Miasta Piły • jednostki oświatowe • jednostki kultury i sportu • organizacje pozarządowe • inne organizacje, instytucje, jednostki

Zadanie 6. Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie.

Zadania szczegółowe		Mierniki osiągnięcia celu	Realizatorzy
1.	Poradnictwo psychologiczne dla rodzin z problemem przemocy	<ul style="list-style-type: none"> • liczba konsultacji • liczba osób korzystających ze wsparcia 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile
2.	Udział w ogólnopolskich kampaniach na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zrealizowanych kampanii 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • Zespół Interdyscyplinarny • Urząd Miasta Piły • Komenda Powiatowa Policji w Pile • Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile • jednostki oświatowe • organizacje pozarządowe • placówki ochrony zdrowia • inne organizacje, instytucje, jednostki
3.	Podejmowanie działań skierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie, w tym w formie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zrealizowanych programów • liczba uczestników programów 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • Zespół Interdyscyplinarny • Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów • Sąd Rejonowy w Pile • Komenda Powiatowa Policji w Pile • Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie • inne organizacje, instytucje, jednostki
4.	Organizowanie superwizji dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych superwizji • liczba uczestników superwizji 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • Zespół Interdyscyplinarny • Komenda Powiatowa Policji w Pile • Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile

			<ul style="list-style-type: none"> • jednostki oświatowe • placówki ochrony zdrowia
5.	Organizowanie szkoleń dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych szkoleń • liczba uczestników superwizji 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • Zespół Interdyscyplinarny • Urząd Miasta Piły • Komenda Powiatowa Policji w Pile • Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile • jednostki oświatowe • organizacje pozarządowe • placówki ochrony zdrowia • inne organizacje, instytucje, jednostki
6.	Prowadzenie w szkołach zajęć w zakresie przeciwdziałania przemocy	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zajęć • liczba uczestników zajęć • liczba szkół, w których przeprowadzono zajęcia 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • Zespół Interdyscyplinarny • Urząd Miasta Piły • Komenda Powiatowa Policji w Pile • jednostki oświatowe • organizacje pozarządowe • placówki ochrony zdrowia • inne organizacje, instytucje, jednostki
Zadanie 7. Redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich.			
Zadania szczegółowe		Mierniki osiągnięcia celu	Realizatorzy
1.	Zapewnienie dostępu do bezpłatnej pomocy dla osób uzależnionych, spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie oraz członków ich rodzin , a także dla osób	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób korzystających z pomocy 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • Zespół Interdyscyplinarny • Urząd Miasta Piły • Komenda Powiatowa Policji w Pile

	dotkniętych przemocą		<ul style="list-style-type: none"> • organizacje pozarządowe • placówki ochrony zdrowia • inne organizacje, instytucje, jednostki
2.	Zwiększanie dostępności specjalistycznych świadczeń w zakresie leczenia uzależnienia, w tym dla członków rodzin z problemem alkoholowym	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób korzystających z terapii 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • Urząd Miasta Piły • organizacje pozarządowe • placówki ochrony zdrowia • inne organizacje, instytucje, jednostki
3.	Aktywizacja zawodowa i społeczna oraz reintegracja osób uzależnionych i członków ich rodzin	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób korzystających z KIS • liczba osób skierowanych do CIS 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • Klub Integracji Społecznej • Centrum Integracji Społecznej • inne organizacje, instytucje, jednostki
5.	Wspieranie działalności środowisk abstynenckich	<ul style="list-style-type: none"> • liczba wspieranych środowisk • liczba osób korzystających z oferty 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • Urząd Miasta Piły • organizacje pozarządowe • inne organizacje, instytucje, jednostki

Zadanie 8. Wdrożenie i upowszechnianie standardów i procedur profilaktyki, diagnozy oraz terapii FASD (Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych) zgodnie z aktualnym stanem wiedzy naukowej.

Zadania szczegółowe		Mierniki osiągnięcia celu	Realizatorzy
1.	Realizacji szkoleń z zakresu FASD dla różnych grup zawodowych realizujących zadania z zakresu profilaktyki	<ul style="list-style-type: none"> • liczba szkoleń • liczba uczestników szkoleń 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • Zespół Interdyscyplinarny • Urząd Miasta Piły • Komenda Powiatowa Policji w Pile • Straż Miejska w Pile • Sąd Rejonowy w Pile • Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów

			Alkoholowych w Pile <ul style="list-style-type: none"> • jednostki oświatowe • organizacje pozarządowe • placówki ochrony zdrowia • inne organizacje, instytucje, jednostki
2.	Dystrybucja materiałów edukacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> • liczba materiałów edukacyjnych • liczba instytucji, którym przekazano materiały edukacyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • Zespół Interdyscyplinarny • Urząd Miasta Piły • Komenda Powiatowa Policji w Pile • Straż Miejska w Pile • Sąd Rejonowy w Pile • Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile • jednostki oświatowe • organizacje pozarządowe • placówki ochrony zdrowia • inne organizacje, instytucje, jednostki
3.	Działania edukacyjne wśród młodzieży	<ul style="list-style-type: none"> • liczba spotkań • liczba uczestników spotkań 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • jednostki oświatowe • inne organizacje, instytucje, jednostki
Zadanie 9. Kształcenie personelu medycznego w zakresie umiejętności rozpoznawania wzorów picia i podejmowania interwencji wobec pacjentów pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie oraz na temat FASD.			
Zadania szczegółowe		Mierniki osiągnięcia celu	Realizatorzy
1.	Działania edukacyjne skierowane do personelu medycznego w zakresie umiejętności rozpoznawania wzorów picia i	<ul style="list-style-type: none"> • liczba działań • liczba odbiorców działań 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • placówki ochrony zdrowia • inne organizacje, instytucje, jednostki

	podjęcia interwencji wobec pacjentów pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie		
2.	Działania edukacyjne skierowane do personelu medycznego w zakresie FASD	<ul style="list-style-type: none"> • liczba działań • liczba odbiorców działań 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • placówki ochrony zdrowia • inne organizacje, instytucje, jednostki

Zadanie 10. Zmniejszanie dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu.

Zadania szczegółowe		Mierniki osiągnięcia celu	Realizatorzy
1.	Ograniczenie sprzedaży alkoholu w pobliżu szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych oraz obiektów kultury religijnej	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zezwoleń dla każdej kategorii napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (placówki handlowe) • liczba zezwoleń dla każdej kategorii napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (gastronomia) 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile • Rada Miasta Piły

Zadanie 11. Zwiększanie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie produkcji, dystrybucji, sprzedaży, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych.

Zadania szczegółowe		Mierniki osiągnięcia celu	Realizatorzy
1.	Wdrożenie działań z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych, w tym edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych	<ul style="list-style-type: none"> • liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych objętych działaniami edukacyjnymi • liczba przeprowadzonych działań • liczba zezwoleń dla każdej kategorii napojów 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • Urząd Miasta Piły • Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile • Rada Miasta Piły • inne organizacje, instytucje, jednostki

		alkoholowych z uwzględnieniem miejsca sprzedaży	
2.	Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art 13 ¹ i 15 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba interwencji zgłoszonych przez mieszkańców • liczba zgłoszeń przesłanych przez Komendę Powiatową Policji w Pile i Straż Miejską w Pile • liczba postępowań przed sądem 	<ul style="list-style-type: none"> • Komenda Powiatowa Policji w Pile • Straż Miejska w Pile • Sąd Rejonowy w Pile • Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile
3.	Kontrole punktów sprzedaży	<ul style="list-style-type: none"> • liczba przeprowadzonych kontroli 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile

Zadanie 12. Zapewnienie działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile.

Zadania szczegółowe		Mierniki osiągnięcia celu	Realizatorzy
1.	Szkolenie członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile	<ul style="list-style-type: none"> • liczba szkoleń • liczba uczestników szkoleń 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile • inne organizacje, instytucje
2.	Wynagradzanie członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile	<ul style="list-style-type: none"> • liczba członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile biorących udział w posiedzeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile
3.	Ponoszenie kosztów przeprowadzania badań oraz wydawania opinii przez biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób skierowanych na badanie przez biegłych sądowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile

	alkoholu wobec osób skierowanych przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile w Pile.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba uzyskanych opinii biegłych sądowych 	
4.	Ponoszenie kosztów sądowych w postępowaniach o zobowiązanie do podjęcia leczenia w obszarze uzależnień od alkoholu.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba spraw skierowanych do sądu • liczba wniosków oddalonych przez sąd 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile • Sąd Rejonowy w Pile
5.	Organizowanie posiedzeń Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile	<ul style="list-style-type: none"> • liczba posiedzeń Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile
6.	Organizowanie posiedzeń Zespołu ds. leczenia odwykowego	<ul style="list-style-type: none"> • liczba posiedzeń Zespołu ds. leczenia odwykowego • liczba osób objętych działaniami Zespołu ds. leczenia odwykowego 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile • Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile

V. Koordynacja i realizatorzy programu

Za koordynację realizacji Programu odpowiedzialny jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pile we współpracy z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Pile na lata 2022-2025 zakłada realizację działań w oparciu o współdziałanie z ważnymi i sprawdzonymi partnerami, w tym także organizacjami pozarządowymi. Zaangażowanie wielu podmiotów pozwala na podwyższenie jakości oferowanej pomocy oraz objęcie osób i rodzin z problemem uzależnień specjalistyczną i wielokierunkową pomocą i wsparciem.

Warunkiem skutecznej profilaktyki jest synergia działania wielu organizacji, zaś jej efekty są znacznie większe, w porównaniu z sytuacją, gdy każdy z podmiotów działa oddzielnie. Współdziałanie i kooperacja jest obecnie jednym z kluczowych warunków powodzenia działań i skutecznego rozwiązywania problemów społecznych. Aby wykorzystywać dostępne narzędzia pomocy społecznej, trzeba działać wspólnie, angażując i wykorzystując dostępne lokalnie zasoby społeczności, organizacji pozarządowych, towarzystw, liderów i animatorów, jednostek samorządu. Każdy z realizatorów dysponuje potencjałem zarówno intelektualnym, jak też organizacyjno-technicznym, co gwarantuje wysoki poziom realizowanych przedsięwzięć.

Współczesne pojmowanie synergii zakłada nie tylko to, by ludzie mieli świadomość problemów społecznych oraz możliwości pomocy, ale także byli świadomi konieczności współdziałania.

VI. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile powoływana jest przez Prezydenta Miasta Piły na podstawie art. 41 ust. 3 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

W skład gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (art. 41 ust. 4 ww. ustawy)

Do ustawowych zadań gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych należy:

- inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych (zawartych w Programie) - (art. 41 ust. 3 ww. ustawy);
- podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego (art. 41 ust. 3 ww. ustawy);
- opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych - zgodność lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami rady gminy, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2 ustawy (limit i lokalizacja punktów, w których sprzedawane i podawane są napoje alkoholowe);
- kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych (na podstawie upoważnienia wystawionego przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta) - (art. 18 ust. 8 ww. ustawy).

Wynagrodzenie członkom Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile ustala się, za każdorazowy udział w posiedzeniu, w wysokości 2% minimalnego wynagrodzenia za pracę, obowiązującego od 1 stycznia roku kalendarzowego, w którym wynagrodzenie jest naliczane.

W ramach Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile działa Zespół ds. leczenia odwykowego. Wynagrodzenie członkom Zespołu ds. leczenia

odwykowego ustala się, za każdorazowy udział w posiedzeniu, w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę, obowiązującego od 1 stycznia roku kalendarzowego, w którym wynagrodzenie jest naliczane.

Członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile, na podstawie upoważnienia Prezydenta Miasta Piły, mogą przeprowadzać kontrole punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych. Za przeprowadzenie kontroli przysługuje członkom komisji wynagrodzenie, za każdorazowy udział w kontroli, w wysokości 5% minimalnego wynagrodzenia za pracę, obowiązującego od 1 stycznia roku kalendarzowego, w którym wynagrodzenie jest naliczane.

VII. Ewaluacja i monitoring

Proces monitoringu służyć będzie identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami. Będzie on polegał na gromadzeniu i opracowywaniu informacji i danych zebranych m.in. od podmiotów zaangażowanych w realizację działań, a także dostępnych danych ogólnopolskich. Punktem odniesienia będą przede wszystkim mierniki określone w programie.

Ponadto, informacje z realizacji działań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Pile na lata 2022-2025, będą przekazywane corocznie do Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, w terminie do dnia 15 kwietnia.

Raport z wykonania w danym roku Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Pile na lata 2022-2025 i efektów jego realizacji, zgodnie z Ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, będzie przedkładany Radzie Miasta Piły corocznie, w terminie do dnia 30 czerwca.

W celu monitorowania i badania problematyki związanej z sytuacją epidemiologiczną w zakresie używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP oraz alkoholu, planowana jest realizacja badań społecznych na terenie Piły, dotyczących trendów związanych z piciem alkoholu oraz zażywaniem substancji psychoaktywnych przez dzieci, młodzież oraz dorosłych mieszkańców miasta. Wyniki badań diagnostycznych będą stanowiły punkt wyjścia do

opracowania działań profilaktycznych na kolejne lata. Realizacja diagnozy nastąpi w okresie I półrocza 2025 r.

VIII. Postanowienia końcowe

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Pile na lata 2022-2025 ma charakter ramowy i może ulec modyfikacji w trakcie jego realizacji, np. w przypadku nowelizacji zapisów Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi lub innych ustaw i dokumentów strategicznych.